

ELŐFIZETÉS:
Egész évre . 6 ft.
Fél évre . . . 3 ft.
Negyed évre 1 ft. 50 kr.

A lap szellemi részét
illető küldemények a
szerkesztőnek, anyagiak
a lap tulajdonosnak kül-
dendők.

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

HIRDETÉSI DÍJ:
egy 1 hasábos petit sor 10 kr.,
többszöri hirdetésnél olcsóbb.
Nyiltér sora 25 kr.
Bélyegdíj minden hirdetésnél
30 kr.
A hirdetések Bittermann
Nándor könyv- és könyvmdá-
jában és a szerkesztőnél fogad-
tatnak el.
Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára 10 kr.

Megjelen minden kedden és pénteken.

Egyes szám ára 10 kr.

A költségvetés.

Zombor, 1897. január 14.

A parlamentben a költségvetést tárgyalják. Nagyon hamar végezni fognak vele, ezt lehet következtetni az eddigi auspiciumból.

Különös érdekessége nincs ennek a vitának. Nagyon lanyha, fagyos, az ellenzéki felszólalások a megtört erőknél vonaglását tüntetik fel.

A vita első napja azonban megteremtette a maga rendkívüliségét. Erdemes az első nap eseményeivel foglalkozni.

Mindjárt azután, hogy a költségvetés előadója valóban meggyőző bevezető beszédét befejezte és a szabadelvű párt elismerő nyilatkozatai elhangzottak, felkelt helyéről a nemzeti párt mélab hallottbenedője, hogy egy a napokban hozott párthatározatnak megfelelően bejelentse a politikai nem arravalóságnak és a nemzeti feleslegességnek beismerését és hogy kijelentse, hogy a nemzeti párt e parlamentben egyelőre passzív politikát fog folytatni.

E kijelentésnek bizonyítvánnyal csak kevés sulya lett volna, ha az Ugron-párt is ki nem jelenteti vala parlamenten belül való szónoka, Polónyi által ugyanazt a passzivitást. Ha már az is nagy csapás volt a magyar parlamentáriszmusra, hogy a két nagy és széles beszélő, Sággy és Horánszky lemondott kedvenc szórakozásáról: bizonyítvánnyal elviselhetlen lesz az országra és annak előrehaladó fejlődésére az, hogy immár Polónyi is erőnek erejével kosarat tesz a szájára.

De az Ugron-párt nagy gyanúsítója nem tudta nyilatkozatát oly rövidre fogni, hogy néhány inszINUÁCIÓT ismét meg ne eresszen, melyek az elnök részéről egy rendreutastást, a miniszterelnök részéről pedig egyen igen érélyes visszautastást jövedelmeztek neki.

A kvótáról szóló fejtegetéseiben azt akarta bizonyítani Polónyi, hogy báró Bánffy miniszterelnöknek szemben a volt kvóta bizottság határozatával egy nagy és mindenre kész többséget kellett szereznie, hogy megakadályozhasson egy alkotmánysegést, mely abban foglaltatnék, ha a kvótát a király döntő szava határozná meg. És ép ily érthetőnek, egyszersmind rettenetesnek találta Polónyi azt is, hogy a miniszterelnök a legutolsó választások tisztatlanságát beismerte és urbi et orbi hirdette. Bánffy el akarja adni az

országot, — így szólta a vád — és erre a célra kell neki ez a többség.

Magától értendő, hogy miniszterelnök azonnal válaszolt ezekre az invektívákra. A mit báró Bánffy a választásokról mondott, csak ismétlése volt annak, amit a felirati vita alatt körülményesen és kimerítően mondott. Magyarország közvéleménye az intézmények előrehaladását, az ország közgazdasági fejlődését a szabadelvű párt táborában keresi, mely eddig is nagyot teremtett és még nagyobbra van hivatva. Az ellenzéknek a választásokra vonatkozó vádjait nemcsak meg nem erősítette, sőt a legalaposabban megcáfolta és joga van az ilyen inszINUÁCIÓK ellen tiltakozni.

Ami pedig a kvótát illeti, báró Bánffy miniszterelnök oly nyilatkozatot tett, mely azt a határtalan bizalmat, melyet a nemzet túlyomó többsége iránta tanusított, csak megszilárdítani és öregbíteni képes és kétségkívül nyugodt bizalommal fogadják e szavakat mindenütt, ahol tudomással bírnak a miniszterelnök erélyéről, céltudatos politikájáról és megtámadhatlan hazafiaságáról. Azt mondta Bánffy, hogy rövid idő múlva be fogja bizonyítani, hogy az ellenzéknek a kvótára vonatkozó vádjai és gyanúsításai sem nem jogosultak, sem nem indokoltak, ami annyit jelent, hogy Magyarország érdekei nem fognak eladatni.

A fertőző betegségekről és járványaikról.

Irta: Dr. THIM JÓZSEF.
(Folytatás.)

A bakteriumok csak szerves anyagokon tudnak megélni és táplálkozási feltételeik szerint két nagy osztályba szokás őket sorozni; egy részük bolt anyagokon vegetálnak és ezért saprophytáknak nevezetnek, másik részük főleg az élő szervezetben tartózkodnak, ezért parazitáknak mondjuk, noha vannak paraziták, melyek az élő szervezetben kívül is élnek.

Az emberen és benne nagymennyiségű parazita bakteriumok élőködnek, bacillus és gömbölyű vagy csavar alakúak, de szerencsére legnagyobb részük nem ártalmas. Megéltünk velük, mint — bocsánat a drasztikus hasonlatért — a cigány állatkerjével, vagy mint az amerikai szőlőtörke a filloxerával; de még hasznunkra is válnak az emésztésnél és fermentációnál. Viszont egy részük elkeseredett ellenfeleink, mert életünket veszélyeztetik és szervezetünket tönkre teszik. Az ilyen szervezetűkre halálos hatású parazita bakteriumokat patogéneknek nevezük el és ezek azok, melyek a fertőző betegségeket és járványokat okozzák.

A bakteriumok óriási mennyiségben vannak a világon elterjedve és így az ember folyton érintkezik velük. A talaj és víz, a levegő, az élelmi szerek, ruhák, egyes tárgyak milliárd bakteriumot tartalmaznak.

Az ember vagy állatba belekérülhetnek a légzés, az emésztés, illetve táplálkozás és italok útján, a külső bőr vagy a nyákhártyák sérült helyein keresztül, sebfertőzésként. Az ilyen uton létesült fertőzés a benyomulási helyen maradhat, vagy pedig az egész szervezetet fertőzi és a vérbe megy át. Előbbire példa a közönséges kelés, utóbbira a gümökör, vörheny stb.

A tisztelt olvasót talán zavarba is ejthetné a sok tudományos kifejezés s azért ismétléstől hangoztatom, hogy bakterium vagy mikroba egyet jelent; ezek közül pedig csak a patogen mikroba idézik elő a fertőző betegségeket. Minden fertőző betegséget, mely direkt ragályozás útján terjed, kontagiózusnak nevezetük; míg azon betegségeket, melyek helyhez, talajviszonyokhoz kötve, mint például a malária (váltóláz), miazmatikusnak mondatnak. A kontagium, a miazma, mely elnevezéseket a napi sajtóban oly gyakran olvashatni, nem más, mint maga a fertőző anyag, mely a növényekhez tartozó mikroba tömegéből áll.

Valamely embernek vagy állatnak fertőző betegségben való megbetegedése első sorban tehát az infektívól függ, azaz hogy a fertőző köranyag testébe jusson az említett utakon. Másrészt azonban hozzá fognak egyéb tényezők is járulni; olyanok, melyek a fertőző anyag gazdájának egyéni állapotától és életviszonyaitól függenek. Hiszen mindennap láthatjuk, hogy egyetlen viszonyok és fertőzési alkalom közepette az egyik gyermek megbetegszik, míg a másik nem.

Az olyan emberről vagy állatról, aki nem betegszik meg oly könnyen, vagy egyáltalán nem a bekövetkezett fertőzés után, azt mondjuk, hogy ellentálló vagy teljesen ellentálló, mely tulajdonság lehet ismét veleszületett vagy szerzett. Ez abban áll, hogy az illető egyén szövet és vérszellei a beható mikroba képes megélni, míg az ellent nem álló egyénél a mikroba győzedelmeskednek a szövetek és nedvek felett, vagyis betegteszik a gazdát. Ezt a kiscsb vagy nagyobb ellentállóképességet a gazdára való tekintettel egyéni dispoziciónak is nevezünk, melyet szüleitől örökölhet, vagy rossz táplálkozás, iszákosság stb. által szerezhethet az ember.

Az anya méhében ugyanis a gyermek is himlős lehet, azaz a himlő mikroba az anya méhmagzatját is elerphetik és a kiállott himlő által a gyermek veleszületett ellentállóképességet hozhat a világra; de a kóros hajlamot is bakteriumok direkt átvitelle nélkül örökölheti, mint ezt tífóveszeseknél látjuk. Emellett közbejártatik a helyi és időbeli dispozició is, mert a talaj minősége és az évszak időjárásával kevesebb vagy kedvezőtlenebb befolyással lehet valamely fertőző betegségre. A sárga láz a forró éghajlatban honos; tavasszal és ősszel jobban terjednek a járványok; nemkülönben fontos tényezők az életkor, a nem, az idegrendszer állapota, a rossz táplálkozás és a meteorológiai viszonyok.

Látszik tehát, hogy nemcsak a mikroba magukban véve, hanem az egyén szervezete is döntőleg hat valamely fertőző betegség létrejötténél. De ha állanak a

A „BÁCSKA“ tárcája.

Távolból.

Messze, messze látok innen,
Messze — tihozzátok.
Behunyt szemmel, én edesem,
Éppen odalátok.
Kicsiny, vidám körötökben,
Ott ülz csöndes ajkkal:
Vig, nevető emberek közt
Széldiképu anygal.

Tea mellett ugy éjfélig
El-elbeszélgettek
(A testvéred most is ott áll
A szamovárt mellett).
Hosszu téli estéken át
Mit is csinálnátok!
Kis öcséd is kártyát teremt
S osztja a „durák“-ot.

Vigan folyik hát a játék,
— Hallom is a lármát —
Csak te nézed kelletlenül
A kiosztott kártyát.
Meg is kérdik, hogy hová lett
Már megint a kedved.
És sikertül feleletül
Mosolyt erőltetned.

Nem hisznek a mosolyodnak
S szóba hoznak engem.
„Ah, tudjuk . . . Nem csoda, ha
Szótalan a lelkem!“
— És folytatják a játékot
És évődnek véled

És te szótlan ülz tovább is,
Akármit beszélnek.

... Csókolom a kezeidet,
Homlokodat, ajkad;
Szívem, lelkem minden csókját
Eleskölöm rajtad!
O, én tudom, edes szentem,
Tudom, tudom, érzem:
Mikor ilyen szótalan vagy,
Imádkozol értem.

Márton Pál.

KÉT CSALÁDFŐ.

Irta Csál Lajos.

I. A becsületes családfe.

Mivelhogy egyszer történik meg az, ami még meg nem történt; ő vele is megesezt, hogy reggel csak nem birt fölkelni az ágyból, noha előtte való este semmi baja sem volt még.

— Beteg vagyok! — gondolta magában s egy percig megdermedt a rémülettől.

Hát ő is beteg lehet? Talán sulyos beteg, talán meg is hal ebben a betegségben?

— Hiszen ez borzasztó!
Nem akarta elhinni. Folyton azt hangoztatta egészséges korában, hogy a betegség nem való szegény embernek és e kijelentéshez hű is maradt. A betegség elkerülté mindig. Szigorú és mértékletes volt minden cselekedetében. Pontos akár csak a zsebében ketyegő hat forintos wartherburi óra. Különbön ő ugy is volt meggyőződve, hogy minden ember csak óra ezen a világon. Egy ideig, amíg kerekéi el nem koptak, ketyeg, azután szétmállik a szerkezete és megszűnik ketyegni. Amelyiknek jó szerkezete van, az kevesebb reperációra szorul és tovább bírja, amelyiknek hitvány a szerkezete, az hamar elromlik. Hogy aztán ez a szerkezet minő földelbe van szorítva, az teljesen mindegy. A jó óra akár

arany, akár nikkal, jól mutat, a rossz óra akár arany, akár nikkal, rosszul mutat . . .

Hát az ő szerkezete már elkezdene? A rémület düh váltotta fel. Fogcsikorgatva káromolta azt a gonosz és ostoba fatumot, mely az ő mutatóját megakasztani készült most, amikor még életének a dele sines itt.

Kiállhatatlan hőség kinozta, mely nagy veritékcsöppeket préselt ki testéből. Ledobta magáról a takarót, de a hőség egyre növekedett. Facsaró viz lett mindene, majd eszébe jutott, hogy nejt, aki oly édesdeden alszik a másik ágyban, fölbresztené szokatlan mozgolódásával s félénken, meglapulva fekhelyén, még lélekzetét is igyekezett visszatartani. Oly csöndesen akart lenni, mint máskor, amidőn halkan felöltözködve, lábujjhegyen kisorsrant a hálószobából s egy szerelemmel telt pillantást vetve a bájos fiatal nőre, sietett, nehogy egy perccel is elkesse a hivatalos órát. Nejt hagyta aludni. Hisz annak nem volt dolga, csak őt szeretni, forró, tűzes, szenvedélyes szerelemmel és azt megcselekedte. Hadd pihenjen a drága!

De ő nem pihenhetett. A láz mindinkább erőt vett rajta. Ajkait harapva, ököibe szorított kezekkel igyekezett csöndesen fektüdni és visszafojtani a fájdalom nyögéseit. Nehogy felköltson valakit. Noha az éjjeli szekrényen ketyegő wartherburi már a hivatalos órát mutatta.

Ezt még látta a beteg, de nem fontolgatott már. Agyában a gondolatok örült táncot jártak. Tompa zugás sérté füleit, mintha távolról hangzó dobpergés lett volna. Szemei előtt fényzikrák cikáztak. Majd sürű, vastag sötétség borult rájuk. Szuró nyilalás járta át hátát, mellét, oldalát. És alig bírta leküzdani a köhögés ingerét.

Gondolkozni próbált öntudatosan, szabatosan, mint mindig, de nem tudott. Csak egyes gondolat foszlányok ragadtak meg egy pillanatig fejében s aztán tova száguldtak, elszakadoztak, mintha vad szélvész tépte, kergette volna őket . . . Elméjében összekavarodott a mult, jelen és jövő. Mintha valami szétlult, rendetlen lomtárban lett volna, hol basztalan kereste a harmoniai emlékei között. Hiába kutatta cselekvéseinek, képzeletének, érzelmének szigorú rendben tartott otthonát . . . Viziók

gyengítő és fokozó tényezők az emberre, mint a mikro-
bák gazdájára, úgy viszont konstatahatni ezt a mikro-
bákra is.

A mikroba életmódjából kifolyólag hatásukban
emelkedhetnek és gyengülhetnek és ezáltal nagyobb
vagy kisebb mérvben veszélyeztetik gazdájuk életét,
illetve egészségét, eltekintve a behatolt mikroba szá-
m-arányától, mely szintén lényeges tényező.

Tegyük fel, hogy egy egészséges ember jól táplál-
kozik, edzi magát, egészséges szülőktől származik, jól
kifejlett, akkor ennek megfelelőleg egyéni ereje is na-
gyobb lesz, mint azé, aki sanyaru viszonyok közé került,
melyek erejét csak bényítják. Szakasztottan így vagyunk
a mikrobaakkal is, melyeknek egyéni fertőző erejét, azaz
képességét tudományos néven virulenciának nevezzük.
Azaz nemcsak a mikroba száma, hanem egyéni minő-
sége is szerepel. A virulencia a mikroba labilis tulaj-
donsága, mely amellől hogy fékezhető és gyengíthető,
egyes mikroba generációjára is átörökíthető.

A mikroba virulenciája gyengíthető hő, levegő,
fény stb. behatása által, míg átváltások után, bizonyos
állatokat felhasználva hol gyengíthető, hol fokozható.

Igazán különös, hogy valamely mikroba nem egyen-
lően veszélyes minden élő lényre; így például a bányát
feltétel nélkül megölő lépfene a kutyának nem tud ártani,
mert a kutya nem fogékony a lépfene iránt, azaz immu-
nis. Viszont a bujakor az állatokat nem tudja meg-
fertőzni.

Bizonyos fajok hőmérsékletnek köszönhetik immu-
nitásukat; a lépfene nem árt a tyúknak, mert ennek
vére nagyon meleg, a békának sem, mert vére hideg.
De míg a race is számba eshet, az algiri birka majd-
nem egészen ellentétlő a lépfenének. Azon ember, aki
egyszer már átváltotta a himlőt, ezentul vele szemben
immunissá lesz. A kinaiak ez okból enyhe lefolyású
himlős betegekhez dugták gyermekeiket, hogy ellent-
állókka tegyék. Azonban az immunitás vele is szil-
hetik, tehát nemcsak szerzett uton nyerhető el. Egy
himlős beteg anya később születendő gyermeke immu-
nisan jó a világra és ezen gyermek a himlőoltás iránt
nem lesz fogékony.

Van tehát természetes és szerzett immunitás. Im-
munissá tesz az embert gyógyulása után a himlő,
tifusz, vörheny vagy kanyaró. Ritkaság az, ha valaki
ezen átváltott betegség után ismét ugyanabban megb-
tegedne.

A tudósok sokat vitakoztak az immunitás lénye-
géről, de pozitíve ma sem tudjuk, hogy az miben áll és
miért immunis a szervezet. Mielőtt azonban az immu-
nitás ismertetésébe fogunk, jó lesz egyetmást a pathogen
mikrobáknak az emberre való hatásáról is elmondani.

(Folyt. köv.)

Ujdonságok.

Kinevezés. Ofelése a király a honvéd orvosi
tisztikar tartalékalományába dr. Varró Jánost a szabad-
kai 6. honvéd gyalogezredhez segédorvossá nevezte ki.

Alarcos estély. A zombori izraelita nőegylet
— mint értesülünk — január hó 30-án a „Vadászkürt”-
ben alarcos estélyt rendez. A közelebbi tudni valót
annak idején közöljük; de már most megjegyezzük,
hogy ez a mulatság lesz az idei farsangnak hihetőleg
egyik fénypontja. Zomborban nagy ritkán van alarcos
mulatság; szerencsés gondolat tehát illet rendezni. Az
izraelita nőegylet nagyszabású előkészületeket tesz, hogy
a mulatság minél imponzánsabb legyen s minél fényeseb-
ben sikerüljön.

Meghívó. A „Zombori Kerékpár-Egylet” f.
hó 24-én (vasárnap) d. u. 3 órakor tartja meg negyedik
rendes közgyűlését, melyre a t. tagok ez uton is meg-
hívattak.

Takarékpénztári közgyűlés. A zombori
takarékpénztár folyó hó 31-én d. e. 10 órakor tartja meg
évi rendes közgyűlését.

Kitüntetés. Nagy kitüntetés érte a „Zombori
Kerékpár-Egylet”, mi fényes bizonyítéka annak,
hogy az egyesület oly kitűnő erőkkel rendelkezik, a kik
bármely hazai egyesület tagjaival bátran felvehetik a
versenyt. A „Kerékpár-Sport” által kitűzött turadijak
közül két első díjat vitt el az egyesület két tagja ifj.

kinozták és elmult, vagy meg sem is történt dolgok
hallucinációja bántotta. Láttá gyermekkorát, amint utat
tört magának pályatársai között. Ha verekedni kellett,
ő volt a győztes, ha tanulni kellett, ő volt az első. Hal-
lotta az első arany pályadíj csengését. Aztán látta magát
vőlegényi ruhában. Érezte ismét a boldogság kimond-
hatatlan gyönyörét... Feltűnt előtte az első könyv
sikere, a hivatal biztos kenyeret nyújtó, bár egyhangu
csúndje; az első gyermek keresztelése... a családi élet
édes otthona, a saját erejével kivívott becsülés... a
megelégedés nyájas kikötője. És most mindezt itt hagyni,
most már? Ne ketyegjen tovább az óra?... hah!

A beteg felugrott ágyában és arcából kikelve, dü-
hösen ordított:

— Ketyegj!...
Neje fölriadva álomból, rémülten hozzásietett.
— Mi bajod drágám?
— Ketyegj, ordítá még egyszer a beteg.
— Hiszen te beteg vagy. Lázad van! szolt a nő
remegő hangon s esőbjával zárta le a forró, száraz
ajkakát. A cselédet pedig rögtön orvosért küldte.
Az orvos megvizsgálta a bajt és hosszú arcot vágott.
A nő könyvetekkel, reszkető ajakkal kérdé
tőle:

— Ugy-e orvos ur! a baj nem súlyos? ugy-e a
férjem hamar fel fog gyógyulni?
Az orvos kikérülte az egyenes választ.
— Csak türelem nagysád! ne aggódjék. Minden
lehető megteszünk érte.

A lázas beteg nem tudott magáról semmit, pedig
a pusztító betegség rohamosan hozta feléje a halált.

Neje ott térdelt ágyánál és őrzöngve sutogott hozzá:
— Te édes, te drága! egyetlen boldogságom!
Ugy-e nem fogsz itt hagyni engemet és gyermekeidet?
Ugy-e nem távozol el most, amikor már boldogan él-
hetünk? Amikor mindenki becsül, szeret, tisztel? Amikor
mindent elértél, amire csak vágytál nemes szíved! Ugy-e
nem fogsz meghalni?

A beteg nem értette meg a nő esekelő szavát.
Nem felelt semmit, csak nyögött.

Heindlhofer Róbert és Engel Manó; az első nyolcvan-
nyolc kilométerig terjedő turáért, a második har-
minchétt 50—100 km.-ig terjedő turáért. Az egyesület
igazán büszke lehet e két kiváló erőre és csak azt ki-
vanbatja, hogy kedvtük és erejük ne lankadjon.

Boltbérbeadás. Zombor sz. kir. város tulajdonát
részéről közhírré tételik, miszerint a város tulajdonát
képező, a városháza épületében levő 9. számú Kaufmann
S. utóda féle boltbérbeadás 1897. évi május 1-től 1902.
évi október 31-ig terjedő időre folyó évi január hó 25-én
reggeli 10 órakor a városháza tanácsstermében nyilvános
árverés után bérbeadni fog.

Kömléy jutalomjátéka. Említettük már a
mult számunkban, hogy Kömléyuek, a társulat derék
komikusának vasárnap lesz a jutalomjátéka. A „Király-
fogás” kerül színe. Remélhetőleg igen élvezetes előadás
lesz, a melyen a közönség tömegesen fog megjelenni.
Kömléy részszolgált a zsúfolt házra.

Versenye. A zombori sport egyesület ma d. u. 5
órákor a főgymnázium tornacsarnokában házi versenyt tart.

Beszéda. A zombori szeb tanító- és tanítónő-
képző intézet növendékei január hó 26-án a „Vadász-
kürt” nagytermében szegény sorsu tanulótársaik javára
táncal egybekötött beszédet rendeznek. A beszéda mű-
sora a következő: 1. Osztójies Tihomir: Szt. Száva
dicsőeneke: „Énekeljünk”, éneklő a növendékek vegyes
kara. 2. Tomics Szpaszoje: „A szerzetes imája” nyolcas
kar, éneklő a következő urak: Angyelits M. III. oszt.,
Katyanszki M. II. oszt., Jovanovics Sz. IV. oszt., Kekies
L. IV. oszt., Tomics P. IV. oszt., Kalenics D. IV. oszt.,
Zsupanszky V. IV. oszt. és Milojevics D. III. oszt. tanulók.
3. Zajic: „Est a Szávan”, éneklő a növendékek vegyes
kara. 4. Smetana B.: Törödek. „Az eladott menyasz-
szonyból”, zongora kíséret mellett éneklő Sztanivukovits
Dragnyia kisasszony, IV. oszt. tanuló. 5. Hajdrik: „Az
árva”, férfiak: sopran soloval, éneklő Prótics Zláta
kisasszony, IV. oszt. tanuló. 6. Sztankovics: „Talpra
szereb” változataival együtt zongorán előadja Milankovics
Julia kisasszony, III. oszt. tanuló. 7. Karlik: „Dalom”,
éneklő a növendékek vegyes kara. 8. Céc: „Az ő sirján”
bariton solo, éneklő Zsupanszky Vojin ur, IV. oszt. tanuló,
zongorán kíséri Petrovics Julia kisasszony, III. oszt.
tanuló. 9. Evgenijev: „Szerb dal”, éneklő négyes hang-
ban a növendékek női kara, zongorán kíséri Petrovics
Julia kisasszony. 10. Jaksics Gyura: „Az áldozat”, szá-
valja Kruly Dása kisasszony, III. oszt. tanuló. 11. Herubini:
„Aludjál kedves gyermekem” hármas kar, éneklő a
következő kisasszonyok: Prótics Zláta IV. oszt., Dago-
jev Zorka IV. oszt. és Angyelits Szilyia II. oszt. tanu-
lók. 12. Zajic: „Hareli dal”, éneklő a növendékek férfi
kara.

Színházi műsor. A jövő heti műsor a követ-
kező: hétfőn: „Mi történt az éjjel”, újdonság; kedden:
„Nagy mama”, vígjáték; szerdán: „Szép Heléna”, operette;
csütörtökön: „Nők barátja”, szimfónia; Szombaton: „Su-
hanc”, operette; vasárnap: Nogrády János tenorista
tutalomjátékai „Koldus diák”, operette.

Farsangi táncfűzerke. A zombori iparos
ifjúság a Zomborban alakítandó iparos ifjak egylete
javára január hó 17-én vasárnap, a „Pokol” vendéglő
helyiségeiben világpóstával egybekötött farsangi tán-
cfűzerkét rendez. Belépti díj személyenként 1 korona.

Eljegyzés. Wotroba József okl. gyógyszerész
eljegyezte János Ernestina kisasszonyt Kupuszánán.

Előjárók választása Kis-Hegyesen.
Kis-Hegyesen írja levelezőnk, hogy az előjárók választá-
sa folyó hó 9-én tartott meg. Biróvá Csernik Benust
választották meg, a többi előjárói állásokban ugyszólván
mind a régi maradtak meg. Rendzavarás, bár a szocialis-
táknak opponálni igyekeztek, a főszozabiró tapintatos
eljárása folytán nem történt.

Polgári leányiskola Ó-Becsén. A vallás-
és közoktatásiügyi miniszter az ó-becsei polgári leány-
iskolát fentartó társulatnak megengedte, hogy egy 4
osztályú magyar tannyelvű polgári leányiskolát tartson
fenn, utasította azonban, hogy az iskola elhelyezését és
felszerelését, az abban követendő tantervet és alkalmaz-
zandó tantereket illetőleg szigorúan az e tekintetben
fennálló törvények és rendeletekhez alkalmazkodjék.

Eszkívó. Grubits Imre bogojevai tanító folyó hó
13-án esküdtött örök hűséget Kanyó Veronka kisasszonynak.

És eljött a krízis, mikor kiméletesen bár, de tudtára
adták a feleségének, hogy férje el fogja őt hagyni.
Velőtrázó sikoltással bukkott a földre a nő.

A beteg felnyitotta szemét. Meghallotta a sikoltást.
A halál révén volt a rév előtt ő is érezte azt a eső-
dálatos enyhe nyugalmat, melyet az enyészett minden
betegnek jutalmul ad, mielőtt sivar keblére ölelné.

Gyöngéden magához hivatva feleségét és beszélt
hozzá így:

— Édes boldogságom! Nekem még csak pár óram
van hátra az életből. Bucsuzzunk tehát. Ne sirj. A köny-
nyek mit sem pótolnak ki többé. Tudod mennyire szer-
tetelek. Hogy kizűdöttem boldogságunkért s hogy mily
nehéz volt küzdeni becsütetes fegyverekkel. De diadalt
arattam. Vagyont nem hagytok hátra, mert szegény hi-
vatalnok voltam és nem tértem le a kötelesség utjáról
soha... Nem számítottam ily korai végre. Azt hittem,
hogy később megyek, amikor már nyugdíjamból élhetek
gondtalanul. De ne csüggedj drágám! Egy tiszta becsü-
letes nevet hagytok hátra, ez legyen özvegyi díszed és
ez legyen gyermekeim öröksége. Örizték meg ezt
híven... ha nyomorban leszek is... Te tudod, hogyha
homályt akartam volna e néven, most vagyunk lenne.
De nem kellett. Mert a jó név, a szégyentelen becsület
az élet igazi kincse... Ezt megszerzem nektek, ezt
örzid meg, még ha nyomorba jutsz is!... Érted? még
ha nyomorba jutsz is?

Megcsókolta feleségét és két szép gyermekét s
miután elhaló hangján még egyszer intve sutogta:
„Még ha nyomorba jutsz is... örizd meg!”
Behunyta szemét örökre.

Az özvegy megörizte férje tiszta nevét, de nem
birta nevelni gyermekeit. Nem volt miből. Megtörté
aztán a nehéz munka teljesen s korán férje után ment.
A tiszta, becsütetes név örökösei meg elzűllött prole-
tárok lettek, akikről mivel hamar feled a világ, azt sem
tudták jóformán, kinek az ivadékaik...

A zombori takarékpénztár. Fényes ered-
ményre zárta ismét le a zombori takarékpénztár 1896.
évre szóló működését. Sándor Béla igazgató ur, a kire
büszkén tekintenek a részvényesek, az e hó 11-én tartott
választmányi ülésen tett szakszerű előterjesztést az in-
tézet ügyeiről s a tiszta nyereség mikénti felosztásáról.
Szemmel látható az a nagy bizalom, mely az intézettel
vezetővel az élén s oly konszolidált viszonyok között, a
zombori takarékpénztár nyugodt öntudattal s fontos
pozíciójának érzetében teljesíti hivatását. Könnyen ért-
hető, hogy mily lelkesedés kísérte dr. Rátai József vál-
tag szavait, melyekkel a választmány nevében köszönetet
mondott Sándor Béla fényes sikerű működéséért. A
tiszta nyereség felosztására vonatkozó s a közgyűlés ele-
terjesztendő javaslat, melyet a választmány egyhangulag
elfogadott, főbb pontjaiban a következő: A részvénytöke
után járó 5% (5000 frt) és a nyugdíjalapnak jutó 10%
(7100 frt) levonása után felosztásra kerül 76,712 frt 52
kr. Ebből 30,000 frt fizetetik ki osztalékkul. (Egy rész-
vényre jut a fenti 5% al 70 frt.) A nyugdíjalap 20,000
forintra egészítették ki. Rendkívüli tartalékalapra for-
ditattik 30,000 forint. Jótékony célokra adatik: a Stein
Márk-féle városi árvabázi alapra 200 forint; a Bács-
Bodrogh vármegyei árva- és szeretetház alapja javára
200 frt; a zombori magyar nőegyletnek szegény iskolás
gyermekek felruházására 200 frt; a zombori gör. kel-
szerb iskolásköznek hasonló célra 150 frt; a zombori
izr. nőegyletnek hasonló célra 100 frt; a zombori árva-
házból kilépő árvák felruházására 100 frt; a zombori
felső kereskedelmi iskola szertárának gyarapítására 100
frt, a zombori felső kereskedelmi iskola tanuló tanul-
mányutjának költségeire 100 frt; a zombori állami fő-
gymnázium négy szegénysorsu, jó magaviseletű és jó
előmenetelű tanulójának 25—25 frttal leendő segélye-
zésére 100 frt; a zombori kaszinó-egyleti dalárdának
100 frt; a zombori zeneakadémiai alapnak 100 frt.
Jutalmazásra 2350 frt. Az 1897. évi nyereség-számlájára
átvitetik 8991 frt.

Gyászhir. Vettük a következő gyászjelentést:
Ifj. Bácskai József a maga, egy alantgyezett após,
testvérek, sógorok, rokonok és jó ismerősök nevében
fajdalomtól megtört szívvel jelenti felejtethetlen jó ne-
jének Bácskai szül. Nyitray Etelekának élete 18 és boldog há-
zasságának harmadik havában folyó évi január hó 9-én
reggeli 7 órakor rövid szenvedés után történt gyász-
elbunyatát. A boldogultnak földi maradványai folyó hó
10-én d. u. 3 és fél órakor fognak a rom. kath. sírkert-
ben örök nyugalomra tételni. Az engesztelő szentmise-
áldozat pedig ugyan e hó 11-én reggeli 8 órakor fog
a Mindenhatóknak bemutatattani. Legyen neki oly könnyű
a föld, mint nehéz övének a banat korán elbunyta
fölkelt! Kelt Ó-Becsén, 1897. évi január hó 9-én. Id.
Bácskai József, após. Wörös szül. Bácskai Mariska, Lévai
szül. Bácskai Etelek, Bácskai Anna, sógoronő. Bácskai
Bódó, sógora. Balaton Géza, nagybátyja. Denez Petro-
nella férj. Balaton Gézáné, nagynénje. Nyitray Ersebet
(tdő Mária Paulina), Nyitray Géza, testvérei. Dr. Balaton
Gyula és neje, Lebockyné szül. Balaton Izabella, Kaiser
szül. Berényi Mariska, unokatestvérei.

Adakozás Vörösmarty szobrára. A zom-
bori m. kir. állami főgymnázium kebelében Major Károly
dr. főgimn. tanár ur vezetése alatt fennálló „Arany
János” önképzőkör esendes és mégis magasztos feladatot
végez. Hivatásának tekinti a magyar ügy előmozdítását
és nyugodt lelkiismerettel mondhatja, hogy abban a
csekély körben, amelyre működése kiterjed, teljesen
megfelel ennek, kifejezést adván minden alkalommal
bazaftias érzületének. Folyó hó 9-én, ez évi IV. rendes
gyűlése alkalmával, Major Károly dr. felügyelő tanár
lelkes szavakban előadott indítványára egyhangu lelke-
sedéssel elhatározta, hogy a felső osztályok ifjúsága
közében Vörösmartynek Budapesten felállítandó ércszobra
javára gyűjtést rendez, amely immár szép sikerrel ért
véget. Mindeuki, akinek csak tehetőségében állott, hozzá-
járult a gyűjtéshez, amelynek eredménye a következő:
Frey A. Gyula, Goldschmidt Rezső, Jancsits Sándor,
Késmárky Béla, Pongrácz Aladár, Raisz Sándor,
Trischler Aladár 1—1 frt, Pacher Antal 80 kr, Szi-
lágyi Lajos 55 kr, Ábrahám Ignác, Blumenthal Ador-
ján, Bruck Illés, Bunyi Gyula, Gyurkovich Zsigmond,
Henneberg Géza, Horváth Béla, Horvátovics Iván, Kádár
Sándor, Kiss Mátyás, Klem Gyula, Liebhard István,
Merkel Adám, Pletikoszits Ágoston, Proll Gyula, Ribiczey
Kálmán, Spitzer Manó, Sprodt Béla, Strasser Henrik,
Szász József, Szondy István, Vujics Sándor, Wagemann
István, Weidinger Dezső és Weszelovszky Ferenc 50—50
kr, Bednár Győző, Dömötör Győző 40—40 kr, Arnold
Sándor, Csernyus Gergely, Diener Elemér, Herold Gyula,
Kiss Péter, Mayer Lajos, Pollák Izidor, Robitsch Sándor,
Sztolitsits István, Válient Nándor 30—30 kr, Littvay
Béla 25 kr, Brauner Zsigmond, Eirich Oszkár, Haumann
György, Karsay Elemér, Marton József, Maximovits
György, Méray Lajos, Purmann Dezső, Sztójits István,
Tóth Arvai Márk, Tresek Nándor Cs., Türr Aladár,
Uhlmann Kamilló, Zimmer János 20—20 kr, Adámkovits
János, Albrecht Kálmán, Hottinger Pál, Józics György,
Kovacsits Tivadár, Marjánovits Nám, Raditsics Lázár,
Vrablicza István 10—10 kr, N. N. (A. J.) 5 krt. Ebből
járult még az „Arany János” önképzőkör 4 frttal. Az
összes gyűjtés 32 frt 55 kr. — Fogadják a szives ada-
kozók tőlünk, az „Arany János” kör nevében a magyar
ügy e támogatásáért hő köszönetünket. Vajha az ifjúság
fillérei őszinte honszeretet tekintetében példát nyujtaná-
nak a nagy magyar közönségnek! Goldschmidt Rezső
főjegyző, Trischler Aladár főpénztáros.

Télapó tréfi. Az idei szeszélyes köpönyeg-
forgató, két-, sőt három-negykulcos Télapó ugyancsak
próbára teszi a könnyen hívó lelkeket. Akárcsak Hamlet
Poloniusszal; egyre bolondá tartja. Legelsőben kemény
csikorgó fagygyal kezdte: „Hideg, kemény telünk lesz,
jó idő a szára és a korcsolyákra. Elő velük!” Aztán
hirtelenében átvédlett langyos, lucskos-pocskos időre,
hogy majd beléfulunk a sártengerbe: „Mégis kár volt a
szánt kihuzni, a korcsolyát meg kitisztítani... Még
mindig az őszben vagyunk!” Ott se állapodott meg.
Egy ideig tartózkodó, közönyös álláspontot foglalt el:
olyan idő volt, amire azt se lehetett mondani, hogy rossz,
azt se, hogy jó. Arra pedig megcsinálta a közönséggel
a legszebb balekcsőt, amely ily nemből csak létezhe-
tik. Gyönyörű, napsugaras tavaszi időt provokált, hogy
a legilletékesebb csodálkozók, az emberi kor legvégső
határán állomásozó öreg urak megbámulták. — Lekiván-
kozott az emberekről a téli kabát, sapka, bunda és egész

őszintén mosolyogtunk azokon, akik ilyen tavaszi időben is fűtenek. A téli dolgokat már a benafalinozás veszélye is fenyegette, amikor a tél megint politikát változtatott. Rakezdte a kivallató nagy szeleket és a minden hivatalnokoknál faradhatatlanabb esőket. Az emberek már fölhagytak minden reményvel a korcsolyákat, szanokat, tavaszt és fűtetlen szobákat, illetőleg csöndes rezignációval lesték, hogy mire fordul a krízis. A krízis megfordult s most az emberek szívébe újra visszatérnek a hű remények. Reggelenként erősen fagy; hogy ha így haladunk, gyorsan célnál vagyunk és nem sokára ismét beszélhetünk Halifax sokat emlegetett lovagjairól s a jég idylljeiről és a szánkázásról. A reményeket erősen táplálják, a korcsolyákat pedig erősen szabadítják a rozsdától. A flegmatikus pedig mindezekre egykedvűen mosolyog és a tapasztaltakon okulva, az újra teltre forduló időre így szól: — Hát ezután mi következik? Hogy mi, eddig nem tudni, ha csak az az ur nem tudja, aki ma azt tudatta velünk, hogy e hó 18-án, vagy 25-én beáll az erős tél. A helybeli Falb levele így szól: Igen tisztelt szerkesztő ur! Szíveskedjék becses lapja útján az elszomorodott korcsolyázókat és másnémet jégvárokat megörvendeztetni, hogy habár még néhány napig továbbra is tart ezen szeszélyes idő az eddigi kevés fagy gyenge olvadásával, de e hó 18. körül, vagy legfeljebb 25-én beáll a valódi tél s akkor majd lehet már jeget vágni és korcsolyázni. E szeszélyes időt a Mars földünkön való helyzete okozta. Szeged, 1897. január 12-én. Egy télváró.

Műkedvelői előadás. Titelem e hó 17-én műkedvelői előadás lesz, mely alkalommal egy magyar és egy szerb darab fog színré kerülni. Az előadás iránt az egész környéken nagy az érdeklődés.

Tisztújító közgyűlés. Bogojeváról írják. A bogojevai „Polgári Olvasókör“ vizkereszt napján tartotta IV. évi rendes tisztújító közgyűlését. A tagok igen szép számmal jelentek meg. Az elnöki megnyitót után folyó ügyek rendezése címén a jövő évi tagok száma állapított meg s bejelentettek tudomásvétel végett a kilépő és új tagok és konstataciókat, hogy van a körnek egy tiszteletbeli, 36 rendes, 12 rendkívüli tagja, tehát életképes. A benyújtott költségvetés szerint a tagsági díjakból befolyó 336 koronából 100 korona házbérre, 120 korona lapokra, 80 korona könyvekre és 36 korona egyéb kiadásokra fordítható. A Kossuth szobor felállítására vonatkozólag kimondatott, hogy a szobor-bizottság megalakítandó s a gyűjtés megindítandó; továbbá a szobrászokkal lépjen a bizottság elnöke érintkezésbe és tudja meg, hogy azon esetre, ha lapok útján propagandát fogunk csinálni ez eszmének, mennyibe kerülne egy-egy szobor, ha 10, 20, 30, 40, 50 község állítana ily minta szerinti emlékszóbot? Berecz indítványozó tagtárs biztos forrásból indult ki és hiszi, hogy oly olesó fog lenni, miszerint igen könnyű szerrel elérhetjük célunkat. Következett a terjedelmes elnöki jelentés, minek tanulságos voltára bizonyít azon figyelem, melyben a közönség végig hallgatta és megéltjezve tudomásul vette. A pénztári jelentés legesattanósabb és legrokonosvenesebben vett része a befejezés volt, mely szerint 180 korona a maradvány, mely könyvekbe fektetésre vár. A könyvtárnok jelentése is kedvezően hangzott, mert az olvasók számának szaporodásáról és az olvasási kedv fokozódásáról is beszélgetett. A könyvtárkészlet szaporodott, a könyvek jó karban vannak és 3289 korona értéket képviselnek. Ezek után következett a tisztújítás. Berecz Károly tisztújító elnök, Nemes János jegyzővé kiáltván ki, vezetésük alatt egyhangulag megválasztatták: elnöké Molnár Gábor, alelnöké Meló Ferenc, jegyzővé Rabint Imre, könyvtárnokká Németh Imre, pénztárnokká Zubonya Fábán, választmányi tagokká Berecz Károly, Bogdy József, Herczeg Mór, Nemes János, Omelka János, Sobjajtó József, Vincze Fábán.

Eljegyzés. Becker Antal prigl.-szt.-iváni kereskedő eljegyezte Speiser Ádám téglagyáros és földbirtokos leányát, Babetta kisasszonyt.

Tisztújítás és jegyzőválasztás Bács-Martonoson. Bács-Martonosról írják: F. évi január hó 7-én a községbázaohoz érkező és a választást vezető járási szeretett főbírákat a nagy számmal oda seregett választó közönség nagy ovációkban részesítette. Pont 9 órákor legelőször is a jegyzőválasztást ejtette meg; Szávits Emil képzett és szorgalmas szegedi születésű egyen egyhangulag nagy lelkesedéssel választott meg Martonos község jegyzőjének. Nyomban a tisztújítás következett; a törvényes formák pontos betartása mellett foganatosított választás a következő eredménnyel járt: községi bíró: Fagygyas Pál, helyettes bíró: Milits Bazil, pénztáros: Domonkos István, közgyám: Vágó János. Tanácsnokok lettek: Király István, Dobricski Mladen, Szabados Elek. Adópénztáros: Bottyanov Vászó. Következett az összes újonnan megválasztott tisztviselői kar feleskettése, ennek megtörténte után határoz beszéd kíséretében munkára, becsületességre, szorgalomra buzdította őket a főbíró; mert nyomd uraim! Tetteinek rugója a lelkiismeret szózata a szívnek sugallata volt és épen ez az a kulcs, melyhez mindnyájuk szívéhez fér, ebben rejlik azon titokzatos erő, amelylyel mindenben tiszteletet és szeretetet tud felkelteni. Hivatalfőnöki hatalmának gyakorlása s a szigorúságnak és jóvágnak megtestesült harmoniaja lesz mindig. A legesélyesebb elnevezés nélkül, kiméletlen szigorral követeli meg mindegyiktől, hogy a köteleseit buzgóan teljesítse, de viszont megbecsül, mint különben senki más, a kötelesegtudást és fáradhatlanul, lelkesedéssel buzgólkodik, hogy aki érdemeket szerzett a közszolgálatban, érdemeinek jutalmát is lássa. A hivatalos érintkezésben a köztgyegek buzgó munkása, aki a kötelesegek teljesítésében megalkuvást nem ismer, de nem is tűr, a hivatalon kívül egyedül csak igazi barátunk, akinek társaságában a felelővölő és alárendelt közötti különbség eltűnik. Az ékes beszéd megilletődést és lelkesedést keltett és végéig hossa nem volt a riadó éljennek. Mikosevits Kanut személye iránt a tisztelet és szeretet impozánsan nyilvánult meg. — Így végződött Bács-Martonoson a tisztújítás s a szocialisták teljes vereségével; mert könnyű ám a fanatikus népet olyan harcra tüzelni, mely végső elemzésében a társadalom békeje ellen fordul és amint már eddig is annyi gyalázatosa példa igazolta, veszélyezteteti a közbátorságot és közbiztonságot, de főleg a vagyonbiztonságot, mert a fölzgatott tömegek sőpredéke, mihelyt alkalom kínálkozik, a mások vagyonához nyul.

Tűz. Topolyán szombaton délután 5 órákor az ó-becsei uton lakó Rácz (Czapce) Istvánnak háza, melyet csak pár héttel ezelőtt vett Hajnal Mihálytól, eddig

ismeretlen okból kigyulladt. A kivonult tűzoltók víz hiányában a tetőt nem tudták megmenteni, mely teljesen leégett. Szerencse, hogy a szomszéd házak tetői a vékony hóréteg következtében nedvesek voltak, mert különben a szeles időben nagyobb szerencsétlenség történt volna. Víz nem volt egy csep sem, a szomszédgazdák még a kapujokat is becsukták. Hanem artézi kutakra sajnálják a pénzt.

Lopás. Markovits és társa zentai fakereskedők tulajdonát képező tiszparti lápokról jó idő óta lopogatta valaki a kereszterendákat s dacára a kiállított őrnök, a tolvaj nyomára akadni nem lehetett. Végre a napokban a csendőrség sikeresebben dolgozott, a mennyiben előzetes nyomozás után a tolvajt Onodi Ferenc molnár személyében elesípte. Az idők óta ellopott fa értéke meghaladja az 50 frtot. A tettes ellen nyomban vizsgálatot indítottak.

„Irodalmi polemia“?

Nem. Csak két olvasó-nak vélemény-különbsége. Akadt ugyanis „Egy másik olvasó“, aki V.-nek „Ködképek a multból“ c. kötetéből mást olvasott ki, mint *Olvasó*. Hát kérem: ez felfogás dolga. Abány olvasó, annyi vélemény. S nem is tudom megérteni: vajjon „éppen a mi „Bácska“-nk“ Olvasójának, „a fővárosi és vidéki hírlapok legtöbbje részéről nyilvánított üdvözlő hangok mellett“, miért ne lehetne más véleménye, mint pl. „Egy másik olvasó“-nak? S „éppen a mi „Bácska“-nk“ mért ne közölhetné a másoktól elért véleményét is?

De nem akarok most egyik vagy másik vélemény-helyességéről beszélni, csupán „Egy m. o.“-nak az én ismertetésem némely részére vonatkozó megjegyzéseire felelek néhány szóval.

„Egy m. o.“ *maliciá*-val vádol engem. Ha egy csepp malicia volna bennem, éppen most, mikor az ő bírálatára felelek, volna bőséges alkalmam, hogy maliciózuskodjam s akkor aztán nem tudom: a „kicsinyes felfogás“ is melyik részen maradna...

A „gorombaság“-ot is zsebre vágom. Hiszen régi dolog, hogy az *igazság* kimondása legtöbbször gorombaság számba megy némelyeknek. S aztán „szólj igazat...“ Csak azt jegyzem meg itt, hogy *ilyen értelemben* „Egy m. o.“ nagyon finoman, udvariasan beszél.

Ferdítés-nek mondja „Egy m. o.“, hogy én a „Rakestélyen“ c. „szellemes“ pohárköszöntőt *vadlószt*-nak nevezem. Hát kérem: én ezt egy árnyalattal sem tartom komolyabbnak, mint pl. a „Tudóstársasági beszéd“ című „tréfás felköszöntő“-t s ezt épp oly szellemesnek tartom, mint amazt. Már pedig *ezt* maga V. *vadlószt*-nak mondja. Különben a dolog érdemén mit sem változtat, ha egyiket a másik helyett vesszük.

Helytelenül olvasta „Egy m. o.“ az én ismertetésből, hogy „V. előbbi műveit irodalmi becsesl bírónak csak azért tartom, mert azokat a fővárosi legtekintélyesebb lapok közölték“. Nem; hanem *mert* irodalmi becsesl bírónak, *azért* közölték. *Ez* a véleményem. *Az* nem *ferdítés*?

A „nem-e bucsuzott el? használatát most is és mindig hibáztatom. „Nézetünk“ szerint helytelenül, — jegyzi meg „Egy m. o.“ — Csakhogy ez már nem két olvasó vélemény-különbsége ám. A *nem-e* alak csakis egyetlen egy esetben helyes, ebben: *igen-e? nem-e?* Minden más használata föltétlenül, „Egy m. o.“ magyarázgatása ellenére is, helytelen. S hogy ez nem az én véleményem, tessék megkérdezni az ép nyelvérzékét!

Még egy nyelvi vélemény-különbség. Én azt mondom a Beszédekről: „elég volt *őket* egyszer meghallgatni.“ „Egy m. o.“ zárójelben megjegyzi: „talan: *azokat*“? A következetesség az lett volna, hogy a másik kifejezést is hibáztatja: „kár volt a nyilvánosság elé lépni *velük*“. *Azokkal* ugye? — Melyik helyes? Tessék ezt is megkérdezni az ép nyelvérzékétől! Az csak tekintély.

No igen: tekintély! Tehát én holmi Laky Demeter-féle irálytanokból merített tekintélyi érvekkel tagadom a *pohárköszöntő*-nek, mint *irodalmi műfaj*nak jogosultságát... Nem kérem! annyira már kinőtünk az iskolapadokból, hogy *valon nem hódolunk semmiféle személyné tekintélynek*; annyira nem, hogy még „Egy másik olvasó“ sem hiteli el velem, hogy Apponyinak Széchenyiről mondott pohárköszöntője, meg a „Rakestélyen“ című „szellemes pohárköszöntő“ között valami csekély kis különbség ne volna.

Különben is ha *Olvasó* Laky Demeterékből meritené is tudományát, az nem volna baj, csak *igaz* legyen a tudománya, mert hiszen újaból tudományt még „Egy másik olvasó“ sem szopott. Ez utolsó szóm és mondatom.

Olvasó.

Színház.

Charley néjje.

Hétfő, január 11.

Bohózat 3 felvonásban. Irta Brandon Thomas. Fordította Fáy I. Béla.

E vaskos humorral megírott bohózat, habár a közönségnek a jó ízlés iránt felállított követelményeiből kissé többet akar is elvenni a kelleténél, sohasem rontja azt el és mindvégig mulattat. Már pedig az régi igaznak bizonyult mondás, hogy minden genre jogosult, mely nem unalmas: e szerint Charley néjének kacagató kalandjait nagy lelki nyugalommal, de a nevető idegek folytonos mőködésével lehet végig nézni.

Föltétlenül el kell ismernünk, hogy a darabban igen mulatságos situációk vannak, a melyeknek a hatása csak akkor marad el, ha a szereplő színészek túlzásra készen használják ki a durvább helyzetek komikumát.

Igy Ferenczinek (lord Frank Babberley) második felvonásbeli izetlen túlzásait készséggel elengedtük volna.

Rátkai (Jach Chesney) és Palágyi (Charlie Wykeham) már nem engedték magukat elragadtatni. Izléssel, de azért hatással alakították és ezt teljes dicséretükre hozzuk fel.

Igmándi (Brasett) szerepében ügyes volt. Kömlei (Stephen Spittigne) kellő diszkreációval és sok kedélyvel játszott.

Holéczy Ilona (Annie) és Kápolnai Irén (Ella) minden tekintetben hozzájárultak az előadás sikeréhez.

V. Takács Mari (Kitty) dicséretre méltó ügyességgel állotta meg helyét kisebb szerepében. Kár, hogy tem-

peramentumának megfelelő nagyobb szerepben nem láthatjuk e tehetséges színésznőt.

t. k.

A becsületbíró.

Kedd, január 12.

Színmű 3 felvonásban. Irta Bosnyák Zoltán. E századvégi tárgyú és érdekes cselekvényű drámát először láttuk színpadunkon teljesen összevágó, jó előadásban.

A címszerepet (br. Bérczey) Palágyi személyesítette. Palágyit a kiválóbb jellemzők közé sorozza ez az alakítása, melyen művészi tehetség, alapos tanulmány és korrekt felfogás tűnik ki. Szép alakításáért a közönség örömmel adózott elismerő tapsaival.

Holéczy Ilona (Irén) szerepét helyes felfogással alakította és megmutatta, hogy színpadi rutinjával felette áll sok hasonlószerpekörben játszó színésznőnek. Csak az a megjegyzésünk van, hogy keresettség a gesztusokban játékának rovására volt, a mi azonban az elért sikert el nem homályosította.

Kápolnai Irén (Jolán) természetes játékaival tűnt ki. Rátkay (Pál), Leővey (Szentszörgyi) és Kemény (Tardy) kielégítették várakozásunkat.

Az összejáték jó volt, de a rendezés hiányos volt. A második felvonás összetakolt, erőszakot diszletezése és a körülmény, hogy a szalounban háromféle egymástól színrre is erősen eltűtő függönyöket használtak, határozottan visszatetsző volt.

t. k.

A csók.

Szerda, január 13.

A szegény Jonathán a tenorista rekedtsége miatt elmaradván, Dóczy költői szépségeiben gazdag vigjátékát láttuk. Az előadásról már első ízben elmondtuk véleményünket és igazolva láttuk most is.

t. k.

NYILTTÉR.*

Miután nekünk ismerőseinktől lehetetlen volt személyesen elbucszni, úgy ezen uton tesszük ezt s kérjük, tartsanak meg bennünket becses emlékeztetőkben.

Szentes, 1897. január 10.

Ehrendiener Rudolf és neje.

Nyilatkozat.

A „Bácska“ című lap f. évi 2. számának Levelzés feliratu cikkének 4. bekezdésében egy magát L. J. betűkkel megjelölt tudósító engem „semmiféle képzettséggel nem bíró kertésznek“ állit, a kinek O-Kanizsa község volt előjárósága „kastélyszérű lakást építtetett.“

Legyen szabad állásom és saját reputációm érdekében a n. é. közönség tájékoztatása végett a cikkíró ur által is dicsért jelenlegi előjárósága minden egyes tagja által sajátkezűleg aláírt és tanácsülésem megállapított szövegű 121./1897. kig. sz. bizonyítványt, a melyhez a magam részéről csak azt a megjegyzést vagyok bátor fűzni, hogy a kezelesem alatt álló faiskola 1885. évben, midőn én annak kezelését átvettem, 158 ft 68 kr, az 1896. évben pedig 2137 ft 39 kr évi jövedelmet hozott községünknek. 121. szám kig. 1897.

BIZONYÍTVÁNY.

Melylyel O-Kanizsa község előjárósága részéről ezennel hivatalosan bizonyítatik, miszerint Bednárz Károly ur 36 éves, róm. kath., nős, ó-kanizsai lakos, mint községi műkértész e községben 1885. évi március hó 1. óta működik s ezen idő alatt szorgalma, pontossága, szakképzettsége, kifogástalan magaviselete, mindenkiel szemben tanúsított előzetekénysége által, a midőn az előjáróság, a képviselőtestület és a lakosság tiszteletét és becsületét kiérdemelte, a községi népkert és faiskolát szakképzettségével oly szép és virágzóvá emelte, hogy a vidéki látogatók teljes meglepedésük s dicséretük nyilvánításán kívül az e téren elért siker feletti őszinte örömlüknek adtak kifejezést.

Egyben bizonyítatik, miszerint Bednárz Károly községi kertész ur a stuttgarter kir. udvar- és virágkertetben töltött egy évről, 1880. évi március hó 30-án keltezten s a kir. építészeti és kertészeti igazgatóság által is aláírt; Alesuthon József főherceg ó cs. és kir. fensége udvari kertésztézetben töltött 5 hórl; a szabadkai városi kertésztézetnél töltött hosszabb időről kiállított s ugy teljes szakképzettségét, mint minden szakmában kifejtett páratlan szorgalma s pontosságát igazoló bizonyítványokkal rendelkezik.

A budapesti m. kir. vincellér képezde igazgatóságának 1892. évi július 18-án 1835/1892. számú értesítése szerint a faiskola kezelés terén kifejtett kiváló buzgóságáért Bereczki Máté 4 kötetes gyümölcsészeti munkájával tüntettetett ki.

Szabadkán 1894. évi március hó 31-én kelt 269. főisp. 894. számú végzés szerint Szabadka város az időbeni főispánja, méltóságos Vojnits István ur által Szabadka város műkértési állására helyettesül nevezetett ki.

Mindezek teljes világláta helyezik nevezett kertész ur szorgalmát s teljes szakképzettségét, s önmaguk teljes értékére redukálva, a „Bácska“ című lap f. évi 2. számában „levelezés“ címen közzétett tudósítás 4. bekezdésében őt minden képzettség nélkül levőnek jelző kitételeket, — azokat meg gondolatlan vagy rosszakaratu állításoknak minősítik.

Kelt O-Kanizsán, 1897. évi január hó 8-án megtartott községi előjárói tanácsülésből. — (P. H.) Popovits, községi I. bíró. Mihály Sándor, községi I. jegyző. Dr. Roxer Gyula, községi I. orvos. Dr. Schuller Gábor, községi II. orvos. Apró János, II. bíró. Hlavinka József, Bakay János, Szabó Sándor, községi esküdtek. Losonc János, adópénztáros. Soti János, közgyám. Tóth Lukács, házi pénztárnok. Huszág István.

Ezek után nyugodtan bízom a n. é. közönség ítéletére annak megállapítását, jogosult volt-e a t. tudósító urnak támadása?

O-Kanizsa, 1897. évi január hó 10-én.

Bednárz Károly.

O-Kanizsa község kertésze.

* Az e rovatban közöltékt nem vállal felelősséget a szerk.

Felelős szerkesztő:
Dr. BALOGHY ERNŐ,
 köz- és váltó-ügyvéd.
 Laptulajdonos és kiadó
BITTERMANN NÁNDOR.

HIRDETÉSEK.

25. szám.
 kig. 1897.

HIRDETMÉNY.

Sztanisics község előljárósága részéről ezenel közírté tétetik, miszerint az üresedésben lévő községi rendőrzetetői állás betöltése céljából mult 1896. évi december 3-án 2036/1896. kig. szám alatt kiirt pályázat határideje folyó évi január hó 20-áig meghosszabbították.

Felhívtnak tehát mindazok, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy pályázati kérvényüket a fenti határidőn belül ezen előljárósághoz nyújtsák be.

Sztanisics, 1897. évi január hó 5-én.

3-3

Az előljáróság.

Gulyatenyészvikák!

A rumai uradalomban 24 drb 2-3 éves gulyatenyészvika adatik el.

Komoly vevők részére közelebbi utasítással szolgál

a rumai jószágigazgatóság.

3-3

60. sz. 1897.

Pályázati hirdetés.

Bács-Martonos községben üresedésbe jött egy lovas egy gyalogrendőri állásra pályázat nyitattik, felhívtnak a pályázni szándékozók, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényeiket folyó évi január hó 23-ig alulirt előljárósághoz nyújtsák be. Később érkezők figyelembe vétetni nem fognak.

Javadalmazásuk egyenként 240 frt fizetés, 60 frt ruhaátalány, lovasrendőrnök 150 frt lótaratási átalány.

Bács-Martonos, 1897. január 9-én.

Szávits Emil, jegyző.
Faggyos Pál, bírő.

204. sz. kig. 1897.

Pályázati hirdetés.

Bács-Bodrogh vármegye titeli járásához tartozó Lok községben leköszönés folytán üresedésbe jött községi jegyzői állásra pályázatot nyitok. Felhívom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy szabályszerűen a szerb nyelvben való jártasságot is igazoló bizonylattal felszerelt kérvényüket hozzám f. hó 27-ig annál is inkább nyújtsák be, mivel a később érkező folyamodványok figyelembe vétetni nem fognak. Az állás javadalmazása 500 frt készpénz és szabad lakás.

Titelen, 1897. évi január hó 7-én.

3-2

Szemző János,
 főszolgabírő.

TANONC KERESTETIK.

Egy jó házból való fiú előnyös feltételek mellett felvétetik

Malek Ede könyvkötészetében
ZOMBORBAN.

3-1

215. szám.
 kig. 1897.

Pályázati hirdetés.

Bács-Bodrogh vármegye bács-kulai járásába kebeleztett Bács-Kula községében elhalálozás folytán megüresedett és havi részletekben fizetendő évi 400 forint fizetéssel egybekötött községi nyilvántartói állásra pályázatot hirdetek.

Felhívom a pályázni óhajtókat, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényüket folyó évi január hó 24-éig annál inkább is nyújtsák be, mert az azon tul érkezőket figyelembe nem veszem.

A választás Bács-Kula községében 1897. évi január hó 28-ik napjának délelőtt 9 órakor fog megtartatni.

Bács-Kulán, 1897. évi január hó 8-án.

Dr. Szécsényi Tamás,
 főszolgabírő.

3-2

Az előkelő világ arczépitője a
Királynő arczéme,
 mely hatásánál fogva föllumul minden eddig ismert arczépitő szereket.

Ártalmas alkatrészekből ment, nem tartalmaz zsiros anyagot, a bőr által teljesen felszívatik. Rövid használat után eltávolít az arczól minden börtisztítást, u. m.: szeplőt, májfoltot, pörsest, mitessert stb., a bőrt fénytelen simává és hófehérre teszi, nappali használata megóvja az arcbort a szél és hideg káros hatásától. Igen alkalmas színházak és estélyekre, mivel a hölgyor általa jobban tapad és az arcon állandóan megmarad.

EGY TEGELY 70 KR.

„Mivel hasonló névvel teljesen értéktelen és ártalmas utánzókrak vannak, minden tegely védjeggyel van lezárva. Egyedül kapható:
TEMESVÁRY JÓZSEF
 Angyal-gyógyszertárban ZOMBORBAN.
 10-4 Postai megrendelések gyorsan eszközöltnék.

Meghívó.

A jankováci takarékpénztár részvény-társaság 1897. évi február hó 7-én délután 2 órakor az intézet helyiségében rendez évi közgyűlést tartja, melyre az intézet részvényesei tisztelettel meghívtnak. A közgyűlés tárgyai: I. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentése a lefolyt üzleti évről. II. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság által megvizsgált mérleg előterjesztése és ennek jóváhagyása, ugy az igazgatóság és felügyelő-bizottság felmentése és nyereség felosztásának elhatározása. III. Három igazgató, az igazgatósági tagok egyharmadának vagyis 5 tagnak és 3 felügyelő-bizottsági tagnak kilépése folytán megüritült állásoknak titkos szavazás útján leendő betöltése, azon megjegyzéssel, hogy a kilépők újra megválaszthatók. IV. A közgyűlési jegyzőkönyv hitelesítésére 2 tag választása.

Jankovác, 1897. január hó 4-én.

Az igazgatóság.

Figyelmeztetés. 54. §. Minden részvényes, ki a közgyűlésen jogait gyakorolni óhajtja, tartozik a közgyűlést megelőzőleg 24 órával részvényeit s meghatalmazásait az intézeti igazgatóságnál letenni, a mikor erről elismervényt kap, melyben egyszersmind szavazatának száma is kiteendő.

A letett részvényekről az igazgatóság által összeállított névjegyzéket — a letett részvényeket — valamint a meghatalmazásokat is a felügyelő-bizottság átvizgálni tartozik s ennek megtörténtét a közgyűléshez intézendő jelentésében köteles megemlíteni.

VAGYON.

Mérleg-számla 1896. december hó 31-én.

TEHER.

Pénztárkészlet	2176 31	Részvény alaptőke	50000 —
Értékpapir	7198 —	Tartalék alaptőke	18112 30
Váltó	131057 —	Takarékbetét és tőkésített kamat	122063 53
Kötelezvény 1590	69648 —	Heti betét	5735 18
Jelzálogkölesön 9	12247 —	Váltó visszleszámitolás	14388 11
Ingatlan	480 —	Adó-tartalék	250 —
Postatakarékpenztár	228 54	Kamat átmeneti 1897. évre	2700 —
		Nyeresemény	9785 73
	223034 85		223034 85

Jankovác, 1897. január 2-án.

Madzinyi János s. k., Lóvy Sándor s. k., Dr. Holländer Adolf s. k., Madzinyi Géza s. k., Brachfeld Zsigmond s. k.,
 igazgató. igazgató. igazgató. pénztárnok. könyvvizető.

Ezen mérleg-számla az intézeti könyvekkel egyezőnek és helyesnek találtott.

Jankovác, 1897. január 4-én.

Szűcs Lajos s. k., Kubinszki Pál s. k., Schöffler József s. k.,
 felügy. biz. tag. felügy. biz. tag. felügy. biz. tag.

3-2

Kiadó lakás és bolthelyiség.

Zomborban, Kalap utca 219. szám alatt lévő lakház (Paprika-féle ház) bolthelyiséggel együtt folyó évi május hó 1-étől kiadó.

Bővebb értesítést ad
Sztojsits Jevta.

3-1

1566. szám.
 1896.

Arverési hirdetés.

Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közírté teszi, hogy a pécsi tek. kir. járásbíróság 1896. évi 25424. számú végzése következtében dr. Bruck Armin zombori ügyvéd által képviselt Bader S. villányi cég javára Zsombori Antal zombori lakos ellen 166 frt 86 kr és járuléka erejéig foganatosított kielégítési végrehajtás útján felülfoglalt és 483 frt 47 kr-ra becsült borok, pálinka és üres hordókból álló ingóságok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a zombori tek. kir. járásbíróság 24406/1896. számú végzése folytán 166 frt 86 kr tőkekövetelés, ennek 1896. évi június hó 28-ik napjától járó 5% kamatai és eddig összesen 34 frt 20 krban bíróilag már megállapított költség erejéig Zomborban alperes lakásán leendő eszközölésére 1897-ik évi január hó 29-ik napjának délutáni 2 órája határidőül kitézetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el fognak adatni.

Kelt Zomborban, 1897. évi január hó 12-én.

Cservenka Lajos,
 kir. bir. végrehajtó.

MOST ÉRKEZETT

új küldemény Messinai narancs és citrom 7 darab 10 krajcárlával kapható

Engel és Goldsteinnél
 ZOMBORBAN.

2-2

Zomber. Bittermann Nándor és fia könyv- és könyvendéjából

56. sz. 1897.

Pályázat.

Bács-Topolya községében lemondás folytán megüritült 3 gyalogos rendőri állásra ezennel pályázat nyitattik; készpénzfizetés egyenként 250 frt. Felhívtnak mindazok, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy sajátkezűleg irt kérvényüket a keresztlevel, magyar honosságuk és erkölcsi magaviseletüket igazoló batósági, ugy testi épségükrol szóló község-orvosi és eddigi alkalmaztatásukat előtintető egyéb bizonyítványokkal felszerelten alulirt községi előljáróságnál 1897. évi január 25-ig annál is inkább benyújtani el ne mulasszák, mert később érkező kérvények figyelembe vétetni nem fognak.

A kiszolgált altisztek vagy rendőri szolgálatban állott egyéneknek előny biztosittatik.

A megválasztandó rendőr az előirt egyenruhát sajátjából tartozik beszerezni.

Bács-Topolyán, 1897. január 10.

Jedlicska Mihály, jegyző.
Fekete István, bírő.

854. szám.
 1896.

Arverési hirdetés.

Alulirt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közírté teszi, hogy a hódcsági kir. járásbíróság 6997/1896. számú végzése által dr. Legrand Ferenc hódcsági ügyvéd által képviselt Schusster Pál javára Kadlik Pál pivnicai lakos ellen 53 frt 70 kr tőke, ennek 1894. évi január hó 1-ső napjától 1895. június hó 1-éig számitandó 6% kamatai és eddig összesen 32 frt 16 kr perköltség követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróilag lefoglalt és 380 frt — kr-ra becsült lovak, csöves kukorica stbből álló ingóságok nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek a 7245/1896. számú kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínen, vagyis Pivnicán alperes lakásán leendő eszközölésére 1897. évi január hó 20-ik napjának délutáni 4 órája határidőül kitézetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg: hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881. évi LX. t. c. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. c. 108. §-ban megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Hódcsághon, 1897. évi január hó 7-én.

Váczy János,
 kir. bir. végrehajtó.

X
 I.
 ké
 de
 ne
 n.
 is
 sze
 fel
 ga
 rü
 is
 is
 ha
 gy
 ga
 tel
 fo
 ni
 fel
 sza
 ten
 ará
 lés
 má
 is;
 ész
 hu
 sze
 gy
 u
 és
 ga
 ele
 kö
 má
 u
 má
 s;
 ha
 fi
 hou
 törü
 mos
 mes
 vese
 Azta
 ben
 szin
 dott